

NEAMUL ROMÂNESC

Număr de 24 de pagini 20 de bani.

Discursul d-lui N. Iorga

ȚINUT LA IAȘI, ÎN ZIUA DE 24 IANUAR 1909.

Fraților Români,

Nu vin să vă vorbesc în numele unui club politic și nici în numele unui partid cultural, nu îndrăznesc să vă vorbesc astăzi în numele mieu, care înseamnă puțin față de ceea ce simțim, de ceea ce înseamnă cu toții în clipa aceasta, față de datoria noastră; vin să vă vorbesc în numele Ligii Culturale, adevă în pumele suf rinților, nevoilor, speranțelor; în numele miseriei și durerii unui popor întreg; în numele acestor suferințe, în numele acestei miserie și dureri, care sînt mai sînte decit toate strălucirile și care turbură și îndeamnă sufletele noastre mai mult decit orice. (Aplause.)

Astăzi e zi de prăznuire; și prăznuirea o înțelege fiecare cum vrea și cum poate. Se prăznuiește cu minciuna, dar se prăznuiește și cu adevărul (aplause). Se prăznuiește cu minciuna faptelor, și se poate prăznu și cu minciuna inimii; dar, în astfel de zile cum e cea de astăzi, trebuie să se prăznuiască cu adevărul faptelor și cu adevărul simțirii (aplause prelungite). De aceea, d-le r, adevăr vom căuta să spunem; cu adevăr vom căuta să sfîșim mormîntul a căror zi e astăzi.

N-rul în țară 15 E.
În străinătate 20 E.

ABONAMENTE:
Pe un an 20 lei
În străinătate 25 E.
Cu o n-r. în plus 50 E.

APARE:
MERGUREA,
VINEREA,
ȘI DOMINECA.
Director:
N. IORGA.

Redacția și
Administrația
Vilina-de-Munte
Jud. Prahova

Căci aceasta nu e ziua noastră a celor cari trăim, este ziua acelora cari au fost și e ziua acelora cari vor trebui să fie altfel decum sintem noi acuma. (Aplause prelungite.)

Se arde și tămia mincinosului, noi trebuie să venim însă cu tămia cea adevărată, al cărei fum curat se ridică către Dumnezeu cel veșnic și, în parte, după trecerea din viață, către aceia cari au făcut bine terii lor și neamului lor. (Aplause.) Ca dumnezeirii fără margini trebuie să ne închinăm astăzi mai marilor noștri cari nu s'au desfăcut din viață pentru a trece la uitare, ci s'au desfăcut din viață pentru a se ridica cu mult mai sus de marginea vieții, pentru a se ridica în lumea aceia unde scinteie stelele eterne.

Și, dacă e vorba să ne închinăm, trebuie să știm cui și pentru ce. (Aplause.)

E ușor de spus: Unirea e fapta poporului român. Eu aș fi mândru și ar trebui să fim mândri dacă marea faptă de la 1859 ar fi fost fapta poporului românesc; din nenorocire nici astăzi nu există încă un popor românesc.

Există un Stat român, există o clasă conducătoare romină, există tot ceia ce se poate întîlni într'un popor afară de suflet, de simțul de solidaritate care în adevăr alcătuiește un neam (aplause prelungite.) Și să nu vie astăzi să ni spuie acei cari împiedecă un popor de a fi, să nu vie să ni spuie că un popor a fost cîndva și a săvîrșit Unirea, — pentru a împiedeca astfel ca amintirea recunoscătoare să se ducă măcar cînzeci de ani de la fapta bună, măcar zeci de ani de la coborîrea în mormînt a celor cari au făcut acea faptă, de a se duce către dinșil.

Domnilor, un popor este cel mai frumos, cel mai sfînt, cel mai trainic lucru care poate să existe pe lume; iar silințele noastre de astăzi trebuie să se îndrepte către aceasta: să facem din adunătura oamenilor celor mai muncitori, mai buni, mai răbdători, mai creștini, mai umani, înzestrați cu vitejie, înzestrați cu agerime de minte, oameni înzestrați cu însușiri cum puțin le au, să facem din această adunătură de oameni cari din nenorocire au stat, în cea mai mare parte a vieții lor, desprețuiri și apăsări de suferință, dobitoace ale ogoarelor străine, să facem dintr'înșil, frați. (Entusiaste aplause.)

Unirea, d-lor, n'a făcut-o poporul român. Să ne ajute Dumnezeu, să vă ajute Dumnezeu pe d-voastră cari sinteți tineri, — și să păstrați și inima tinăre de astăzi; să nu o duceți unde inimile se terfelesc, căci sufletul, odată terfelit, orice ar mai face pe urmă, nu va mai putea avea firea curată de odinioară —, să vă ajute Dumnezeu măcar pe d-voastră, aceștia tineri de tot, cari acum vă ridicați în viață, să vă ajute să vedeți această minune mai mare, mai sfîntă decît toate minunile: ivirea neamului românesc. (Înflăcărute aplause.)

D-lor, e ușor să spuie cineva: poporul românesc, la 1859, a făcut Unirea. Care popor românesc? Cel de la țară? Înțelegea el, putea el să înțeleagă, cu biata lui minte de flămînd și necărturar, putea el să înțeleagă ce înseamnă pentru un popor să se găsească laolaltă, supt aceeași formă politică, slujind la același altar, arzînd aceeași tămie, același Dumnezeu al viitorului său; puteau cei plecați pe brazdă, cei doborîți de greutate, cei palmuiți de despreț, puteau ei să simtă în-

semnătatea mare, sfințenia actului Unirii? Pină în Divanul ad hoc au avut un singur glas, cum și la 1848 au avut un singur glas; au avut numai glasul plinsetului, numai duiosul glas al aceluia care cere să trăiască. Ceruseră să trăiască întâiu ca oamenii; și cei cari nu trăiau ca oamenii nu puteau să înțeleagă traiul cu toți laolaltă, dînd din prisosul sufletului liber puterea pe care o cere mărșul suflet care e sufletul unei națiuni. (Mari aplause.)

Și *cine, care* popor românesc, în afară de cel de la țară, în afară de acele multe și nenorocite, întunecate milioane, eroii de odinioară, cari ni-au ținut sus țara și mulțămîta căroră sintem aici cu toții în locul acesta, în orașul românesc vechiu, unde în seara aceasta vor răsună muzicile, se vor aprinde luminile și se va desfășura atîta strălucire;—va să zică, în afară de mulțimea aceasta întunecată, ce popor românesc era să fie? Unde? În orașe? Poporul românesc din orașe îl cunoașteți de aici. (Haritate, aplause prelungite.) Știți poporul românesc al Capitalei Moldovei, păstrătorul osemintelor Voievozilor de odinioară (puternice aplause), străjerii gloriei trecute a Moldovei, — îl știți.

În Muntenia era să fie clasa orășenească? Din Muntenia era să vie poporul românesc? Bieții oameni, adunați din toate părțile, legați unul cu altul prin aceia că erau creștini. Cei mai mulți serviau la o tejghea, erau meșteri într'o vreme cînd se aflau mult mai mulți meșteri romîni decît astăzi. Cu o astfel de clasă, care n'are învățătura tradiției, în sufletul căreia nu s'a născut acea mîndrie care se naște în sufletele claselor sociale cînd ele s'au luptat și au jertfit pentru idealul național, cu *aceasta* era să se facă Unirea?

Atunci Unirea cine a făcut-o? A făcut-o clasa stăpînitoare, o parte, o mică parte din clasa stăpînitoare, o foarte mică parte din acea clasă stăpînitoare. Căci clasă stăpînitoare erau și boierii de țară și de oraș, cari strîngeau veniturile moșiei cum ar tăia astăzi cupoane, cari călătoriau atunceea poate mai puțin decît astăzi; cari vorbeiau românește mai frumos decît astăzi (aplause), aveau gospodărie mai temeinică decît cea pe care bogății acestei țări o au astăzi (aplause). Dar de la boierul bun gospodar, care socotește veniturile și cheltuielile, care își ține curată casa și-și mătură curtea, până la un erou național, până la cineva care e gata să arunce aur pentru binele neamului, până la unul care își pune viața în primejdie,—până aici este o mare deosebire. Au rămas deci cîtiva, puțin de tot, aceia cari au făcut Unirea, un grup de oameni.

Domnilor, dacă s'a făcut ceva, cine a lucrat pentru Unire? Nu cei cari au aplaudat pe urmă, nu voinicii de după război. Aceia sînt destui: totdeauna se arată în număr foarte mare și în chip foarte dezgustător. Ci acei cari au pus în primejdie tot al lor, au pus în primejdie cariera lor de tineri... Cariera lor, d-voastră, tineri, cari prea adese ori umblați după cariere, și, cîntă vreme veți umbla după cariere și le veți cere de la orșicine, vom fi țara ce sîntem astăzi și neamul ce sîntem astăzi. (Mari aplause.)

Va să zică: au fost tineri cari și-au pus în primejdie cariera, familia pe care o aveau, părinții bătrîni cari atîrnau de dînșii și căroră li datoriau ceva pentru îngrijirea pe care o primiseră de la dînșii,

aŭ jertlit cele mai sînte sentimente de recunoșcătoare amintire, și-aŭ pus în primejdie sănătatea, viața.

Cei cari aŭ făcut Unirea în Moldova, erau acei pe cari li bătea Hatmanul și fiul lui Mihai-Vodă Sturza, de strălucită amintire și în ceia ce privește alaiul de dăunăzi, pe cari i-a bătut miliția lui Mihai-Vodă cu puștile. Cu piepturile sîngerinde aŭ ieșit din casa unde voiaŭ să pregătească neamului lor un viitor liber. Acești tineri, ațit de puțîn, încît ar fi cu mult prea mare scena această dacă ar li să-i cuprîndă pe ei totți, acești tineri aŭ făcut Unirea, aŭ întemeiat România, acești tineri ne-aŭ făcut pe noi să fim măcar ceia se sintem astăzi. (Aplause prelungite.)

(Ăci noi, ce avem astăzi, n'avem nimic dela noi, sintem numai moștenitorii părintelui harnic; dela noi n'avem decît păcatele și rușinea noastră. (Aplause îndelung prelungite.) Și, dominilor, e ușor să se zică: generația eroică dela 1848, generația dela 1859, aceia a făcut Unirea, grupa aceia de tineri; însă nici-odată o multime anonimă nu poate îndeplini un fapt istoric. Precum o luptă se dă cu steag, o luptă se dă cu căpeteni în frunte. Și, cînd e să mulțamești pentru biruință, nu te vei duce să stringi mina oricărui dintre ultimii soldați, ci acelor cari aŭ ieșit în rîndurile d'întăiu și aŭ înfruntat toate primejdiile și aŭ izbutit să scoată steagul învingător. Pe acești căpitani ai generației dela 1848 și 1859, pe acești adevărați întemeietorii ai României, trebuie să-i căutăm pentru ca susletește, în această clipă, să plecăm genunchiul înaintea lor. Ațit li putem da. Saŭ, mai bine, li-am putea da mai mult decît ațit, dar nu vrem, adecă nu vrem. Pentru că, decît cu talgerul la toate Guvernele, mai bine cu banul fiecărui, pentru statuia lui Cuza-Vodă. (Furtunoase aplause.)

D-lor, dacă ar aduce cineva pe cel mai pretențios om din generația dela 1849 și 1859 și l-ar întreba: supt cine ați luptat? Cine v'a dat semnalul, cine v'a spus cuvîntul de îmbărbătare la fapta bună care s'a revărsat asupra neamului vostru?—chiar acei cari aŭ păcătuit în urmă,—căci pe urma păcătoșilor aleargă mustrarea de cuget și puțîn sînt aceia pe cari mustrarea de cuget nu-i prinde, ca să-i aducă la locul de ispășire —, dacă i-ați fi întrebat: cine v'a învățat să biruiți, și cine, în clipa biruinței, n'a luat nimic pentru dînsul și a lăsat totul pentru țară,—atunci ar li arătat doi oameni, doi oameni pe cari i-ați arătat și d-voastră prin aplausele d-voastră de astăzi, doi oameni pe cari i-ați arătat prin lacrămile cari nu odată v'aŭ venit în ochi atunci cînd numele lor a fost pomenit, lacrămi sînte, care plătesc mult și care se pot preface în aurul cu care să se plătească statuia acestor oameni. (Călduroase aplause.)

I-aŭ arătat tinerii cari s'aŭ dus alaltăieri la un mormînt și ieri la altul. E greț drumul la mormînte: la căpătiul lor nu se așteaptă nicio răsplată; dar cine merge la un mormînt părăsit, acela începe frumos o viață politică. Cine știe unde vor ajunge acei tineri cari aŭ fost alaltăieri la Ruginoasa și ieri la cimitirul din Iași, dar, cînd vor căuta cele mai frumoase și mai nobile amintiri ale tinereții lor, ei se vor gîndi la acea clipă cînd aŭ îngenunchiat înaintea mormin-

telor celor mai mari și mai nedreptățiți oameni ai țerii lor. (Mari aplause.) Acel oameni sînt Mihail Kogălniceanu și răposatul întru fericită amintire Alexandru Ioan I-îu, Măria Sa Alexandru Ioan I-îu, cel d'întăiu Domn al acestei Țeri Românești.

D-lor, se poate șterge orice, dar *faptul* că el a fost cel d'întăiu Domn al țerii noastre unite, nu se poate șterge. L-au aruncat în mormînt, mormînt de părăsire și despreț, în jurul căruia a păzit bănuiala, Dumnezeu știe ce bănuială și Dumnezeu știe ce piri (Aplause puternice, murinure de protestare). L-au aruncat acolo unde se găsește drumul — și se va găsi din ce în ce mai mult —, drumul care duce la datoria de recunoștință a generațiilor viitoare. Căci unde aiurea decît în Catedrala din Capitala Moldovei trebuie să se odihnească cel d'întăiu Domn de sînge moldovean, pornit din Moldova, care a stăpînit asupra Romînilor dela Dunăre uniți în sîrșit! (Entusiaste și îndelung prelungite aplause.)

Dar, d-lor, dacă s'ar sfărîma acel mormînt modest, dacă rămășițele grămădite supt piatra vulgară s'ar împăștia, tot ar rămînea, după dispariția oricărei urme materiale, ar rămînea acest lucru ce nu se poate înlătura, nici șterge: că aici, șapte ani de zile, acela căruia i se zice «Cuza», sau al cărui nume se ascunde supt o rubrică anonimă, — și de acel cari au plecat genunchii de atîtea ori înaintea lui, insultîndu-l pe urmă, — că acela a fost Domn al țerii, ales legiuit, stăpînind de drept, că acela a fost Alexandru Ioan I-îu, Domn al României! (Înlăcărute aplause.)

Domnilor, și a fost fericită împrejurarea că la 1859 oameni noi au ales un om nou; cuminți au fost acel bătrîn, și nu tocmai bătrîn, acel tineri cari începuseră a îmbătrîni, cînd, în loc de a scoate din urnă cine știe ce nume mare care tira după sine cine știe ce trecut, au ales un om mare. Vine o clipă în istoria popoarelor cînd un popor trebuie să se prefacă, cînd viața lui politică trebuie să capete alte forme, cînd nu mai poate fi ceia ce a fost pînă atunci, și este o dovadă de înțelepciune pentru generația care, în loc să cerce a dezmoți amorteala, în loc să cerce a îmbogăți sufletele sărace, și în loc să aleagă, pe basa cine știe căror drepturi, de cine știe ce natură, pe cutare bărbat politic usat de tot, ca să i se înlocuiască părțile mîncate de molii cu altele, își caută un om nou, care nu duce după el păcate, și nu poartă nici răspunderea faptelor greșite pe care alții le-ar fi făcut înaintea sa. Alexandru Ioan I-îu a putut să îndeplinească astfel ceia ce a îndeplinit și a fost ceia ce este în amintirea noastră recunoscătoare, și prin însușirile sale superioare, dar și prin această calitate că, om nou, a venit la vremea nouă ca să îndeplinească hotărît fapte nouă. (Înlăcărute aplause.)

Și, d-lor, cînd ne uităm la puțînii bătrîni rămași din vremea aceea, cari l-au apucat pe dînsul și timpurile acelea mari, cari l-au văzut trăind, cari s'au putut apropia de dînsul și i-au zis, cum zicem noi amintirii sale: «Măria Ta», i-au zis de față «Măria Ta»; cari i-au ascultat cuvintele de ironie, blînde une ori, sfătuitoare alte ori, pedepșitoare cite odată, cînd ne uităm la acel rămași de pe acea vreme, între cari nu e niciunul care să nu fie pentru noi un învățător prin curăția vieții sale, prin entuziasmul păstrat în sufletul său, — putem

să învățăm un lucru: cum se cuvine să trăiască o generație, cum poate să trăiască o generație fericită. Ar fi destul, d-lor, și dacă bărbăția lor ar fi apucat numai această strecurare de șapte ani, cînd a trăit un mare moment istoric al unui popor, pe cînd de șapte ori șapte ar fi putut să treacă în alte împrejurări și acei bătrîni n'ar reprezenta decît oameni cari s'au strecurat prin viață ca și alții înaintea lor și cum vor fi alții alții după dînsii.

Om nou, om hotărit, om fără cruțare pentru alții, pentru sine, pentru munca sa; fără cruțare pentru ostenele sale, pentru sănătatea sa, pentru viitorul său, Alexandru Ioan I-îu a făcut fapt din ideile lui Mihail Kogălniceanu. Ideile naționale pe care s'a întemeiat România, sînt ideile lui Mihail Kogălniceanu de la 1840 până la 1859. Va să zică în curs de aproape douăzeci de ani de zile, ideile acestea ale lui au fost. Ele s'au răspîndit și au alcătuit crezul unei generații întregi. Niciodată minte de Român n'a cuprins atîtea cunoștințe bine rînduite, atîta înțelepciune de caracter practic, n'a cuprins atîta spontaneitate genială, atîta avînt al cuvîntului ca și al ideii, n'a cuprins atîta cavalermism, gata să alunge orice scrupul și orice prejudecătii cînd era vorba de marile interese naționale, ca Mihail Kogălniceanu. Și, pe de altă parte, minunată potrivire de împrejurări, precum Mihail Kogălniceanu a avut însușirile care stabilesc teoria, Alexandru Ioan I Cuza a avut însușirile acelea care coboară teoria în practică: a avut însușirea de a întrebuița fiecare clipă care trece, ca să nu se piardă niciun singur prilej prielnic, și a întrebuițat mijloacele sale proprii, mijloacele unei generații întregi, a întrebuițat tot sprijinul ce-l putea veni din afară ca să întemeieze un adevărat neam într'o țară adevărată. (Entusiaste aplause.)

Aceasta a făcut-o generația ce se numește, de obicei, anonim, generația de la 1859. Noi însă vom zice acum altfel: aceasta a făcut-o gîndul lui Mihail Kogălniceanu și aceasta a făcut-o hotărîrea lui Alexandru Ioan I Cuza. Ce avem noi astăzi, vine din acțiunea conștientă a acestor doi factori.

Și li datorim mai multă recunoștință decît recunoștința pe care o datorește de obicei un popor oamenilor săi mari. Au și alte popoare oameni mari, poate mai mari decît noi, — cu toate că greș ar căuta cineva în rîndurile suveranilor din a doua jumătate a veacului al XIX-lea o atît de frumoasă figură ca a lui Cuza, cu toate că greș ar căuta cineva în rîndurile oamenilor de Stat din Europa veacului al XIX-lea o așa de frumoasă minte cum a fost a lui Mihail Kogălniceanu. Și alte țeri au oameni mari, dar acele țeri știu să se lase a li cîrmuite de oameni mari, acele țeri, dacă nu admiră și răsplătesc prin recunoștință pe oamenii mari, dar măcar îi îndură (aplause), pe cînd noi am dovedit că nu știm a îndura pe oamenii mari cari aveau de la Dumnezeu misiunea de a ne cîrmui pe noi.

Prin urmare azi n'avem numai datoria de a-i cinsti, ci și datoria de a ispăși păcatele noastre împotriva lor. Unii dintre dînsii au fost scoși din circulația politică; alții, mai puțin inzestrați decît dînsii, s'au ridicat la cele mai înalte culmi, ei au avut țara în mîni de-

cenit, făcînd unele lucruri bune, multe rele, atribuindu-și, prin el sau prin alții, merite pentru aceste fapte. Kogălniceanu a fost dat în latură ca unul al cărui timp se isprăvisese. Rare ori a avut un om mare în mijlocul unui popor bătrînețî mai triste decît bătrîneța pe care a avut-o Kogălniceanu; rare ori a fost uitat mai mult cineva în viață, de cum a fost el. Cît privește pe cellalt, aduceți-vă aminte de sinistra noapte de Februar cînd și-a pierdut tronul, cînd a trebuit să părăsească țara pe care o întemeiase, cînd a ieșit din hotarele faptei sale, căci, el, făuritorul României de astăzi, ieșea din hotarele faptei făcute de dînsul. (Mari aplause.)

D-lor, în țara aceasta am avut fel de fel de oameni cari au plîns pe urma unor situații pierdute, situații pierdute pe care nu le meritaseră niciodată; nu cunosc însă, în istoria României mai nouă sau mai veche, un alt cas al unui om care să fi pierdut așa de mult pe atît de puțină dreptate și să fi păstrat o tăcere mai maiestooasă decît însăși maiestatea Domniei sale. Prin jertfa lui, el se ridică pare-că și mai sus decît cum se ridică prin fapta lui; tăcerea de după abdicare, loialismul lui, plătesc poate mai mult decît mărețele fapte pe care le-a îndeplinit. (Înflăcărute aplause.)

D-lor, va veni o vreme cînd aceasta se va recunoaște. Nu știu cum va fi monumentul ce se va face: d-voastră aveți însă mijlocul să faceți unde și cum voiți d-voastră statuia lui Cuza-Vodă. (Furtunoase aplause.)

Banii d-voastră, conștiința d-voastră, energia d-voastră pot să fixeze caracterul acestui monument. (Mari aplause.)

Puteți cere să fie plătit — nu s'a plătit până acum —, puteți cere să fie plătit din acel ban al Statului, cu privire la care mulți își fac iluzia foarte curioasă că ar curge aur din cer în Vistieria României, cum nu curg bani de aur în Vistieria niciunei țeri.

Banul, d-lor, nu vine de sus, ci vine de jos; și nu vine ca aur stralucitor, ci ca biată aramă coclită de sudoarea celor unmill. (Aplause.)

Și, cînd Statul românesc uită datoria sa față de Cuza-Vodă, cînd uită de datoria sa față de dezrobitorul țeranilor, trebuie să i se aducă aminte al cui sînt banii aceia cu cari se arată așa de zgîrcit (aplause puternice): al lui Dumnezeu din cer, sau al moicului de pe brazdă? (Puternice aplause.)

Și va veni vremea cînd și acela va vorbi; va vorbi, nu cu furie, nu în infernala dezlănțuire a setei de răzbunare care se aruncă asupra societății și sfărîmă; nu, va veni vremea cînd va vorbi cu grai așezat, cuminte, cum unul din ei a dovedit că știu să vorbească în Adunarea de la 1848 din Muntenia, cînd s'a discutat chestia proprietății, și în 1859, în Divanul ad-hoc din Moldova; va veni vremea cînd cel răbdător și înut va avea cuvînt, cînd cel supus va avea hotărîre, și atunci multe lucruri se vor schimba. Cu sau fără generația care se ridică acum, generație stăpînitoare... Căci, cîți sînteți aici, sînteți o generație stăpînitoare fără tradiții; sînteți o generație stăpînitoare în mare parte fără îndreptățire, sînteți copiii norocului, cari trebuie să plătească datoria pe care o au față de norocul care i-a creat. (Puternice aplause.)

Dar toți cîți sînteți aici, sînteți clasă stăpînitoare, și erați clasă stăpi-

nitoare și alaltăieri, la Ruginoasa, când vorbeai uni dintre d-voastră țeranilor, din clasa stăpinită. Și știi cum doveleai că erai clasă stăpinitoare, cu toată iubirea ce o aveai pentru țerani? Prin aceia că nu vă înțelegeai cu dinși; că nu-i înțelegeai nici voi pe ei când tăceau, nici ei pe voi când vorbeai. (Mar! și puternice aplause.) Un zid de veacuri de nepăsare s'a clădit despărțind sufletul unora de sufletul celorlalți. Și d-voastră, această clasă stăpinitoare, fără tradiții, fără merit, copii răsfățați ai norocului care apasă greu asupra altora, d-voastră aveți, cu orice generație din clasa stăpinitoare, evident o chemare. Generația de la 1859 și-a îndeplinit-o, a îndeplinit-o făcând din două țeri răzlete una singură, făcând din țeratul fără nictun drept țeratul cu petecul de pământ pe care l-a putut smulge Kogălniceanu de la răutatea, de la egoismul meschin al celor cari țineau tot pământul țerii. Generația de la 1859 a dat neamului românesc pământul românesc care nu era al său, acel pământ românesc care era în minile Grecilor, pe care Cuza-Vodă l-a luat din minile Grecilor și pe care generația care a venit după Cuza-Vodă l-a pierdut în minile altor străini. (Zguduitoare aplause, îndelung prelungite cu putere.)

Și generația de la 1859 a făcut încă un lucru: a dat independența țerii, supt un nume sau supt altul, în marginile unei Domnii sau a celei următoare; generația de la 1859 a dat independența de fapt supt Cuza-Vodă și a dat independența recunoscută de lumea întreagă. (Înlăcărute și puternice aplause.) A dat acea coroană pe care era un singe vărsat în războiu, mai scump decit tot metalul dintr'însa, un singe lingă care nu trebuia să mai fie nictun strop din alt singe, al acelorași oameni! (Aplause puternice.) Și să nu credeți d-voastră că puteți să luați viața așa de ușor, după ce părinții și bunicii d-voastră au întemeiat țara, că puteți merge cu minile la spate, fluierând, copii răsfățați de noroc, cum v'am spus. Nu! Fiecare generație poartă răspunderea venirii și a faptelor sale. (Puternice aplause.) Fiecare generație e chemată să adauge ceva la moștenirea celor cari au fost înaintea de dînsa, și generația care nu face acest lucru, este distrusă, ca pedeapsă, în amintirea urmașilor; trece în rindul generațiilor moarte, în rindul generațiilor care parcă n'ar fi fost niciodată. (Enthusiaste aplause.) Să nu fiți din aceste generații!

Naveți dreptul, nici într-o privință, să fiți din generațiile acelea, fiindcă Unirea de la 1859 se chiamă capitolul întâiu din Unirea poporului românesc. (Aplause.) Și nu vă veți opri trăgînd o linie la sfîrșitul acestui capitol scris de mina altora, ci veți scrie la rindul d-voastre capitolul următor. (Călduroase aplause.) Până ce, la urmă, va veni o generație fericită care va putea scrie sfîrșitul cărții, menită de acum înaintea să se păstreze numai, și va putea însemna pe ultima pagină: «Laudă lui Dumnezeu și înaintașilor pentru că întreagă această carte a fost scrisă!» (Înlăcărute aplause.)

V'am spus: nu sîntem un popor, și nu sîntem o țară; sîntem o bucată de pământ cu marginile singerate; sîntem o țară fără hotar, o țară care nu cuprinde un neam întreag, o țară încunjurată de blesteme împotriva altora și de chemare către noi. Și, cită vreme sîntem o astfel de țară, o țară sfirtecătă, și cită vreme sîntem, aici, un astfel

de popor, popor sfărîmat în clase, care nu se pot înțelege și nu vor să se ajute, cită vreme nu există o Țară Românească pentru un neam românesc, pentru întregul neam românesc de la un capăt al hotarelor la altul și de la cea mai mare înălțime pînă la adîncimea cea mai de jos și cea mai nenorocită, atîta vreme deosebitele generații nu sînt altceva decît: ostași supt arme. (Înlăcărare aplause.)

Și astăzi, ostași tineri, vă chem la luptă: adunați-vă de oriunde vă găsiți rătăciți, adunați-vă de unde ați păcătuit, adunați-vă în jurul aceluia cari merg drumul drept după steag, avînd în frunte căpeteniile firești prin înțelegere și curaj: adunați-vă, formați o oaste, atacați pe dușmanul d'innăuntru, pe dușmanul vostru din sulletul vostru, ca și pe dușmanul din afară; biruiți și întemeiați o Românie adevărată pentru un adevărat popor, pentru ca numele d-voastre, al acestora cari n'aveți un nume pentru că n'ați făcut încă fapte, pentru ca numele acesta să fie serbătorit de generațiile următoare cu același avînt de recunoștință cu care noi astăzi, cit putem înțelege și simți, ne închinăm amintirii aceluia oameni mari cari din astfel de tineri au ajuns eroii unui neam. (Entusiaste aplause repetate și schimbate în călduroasă ovațiune.)

Stenografiat de H. STAHL.

Familia Regală și Doamna Elena Cuza.

Măriei Sale Prîncipesei Elena Cuza,

Piatra-Neamt.

Cu prilejul Jubileului de 50 ani al Unirii, pe care-l serbătorim cu Țara întreagă, gîndirile noastre se îndreptăză cu dragoste către soția lui Alexandru Ioan I, căreia-i aducem omagiul venerațiunii și afecțiunii noastre.

CAROL, ELISAVETA.

Maiestăților Lor Regelui și Reginei României.

Profund recunoscătoare Maiestăților Voastre, vin cu sufletul plin de recunoștință a Vă aduce mulțămirile mele.

ELENA CUZA.

Moartea Mitropolitului Iosif Gheorghian.

Locul de Mitropolit Primat e liber; e liber și acesta. Lui Iosif Gheorghian i s'au iertat, după rugăciunile sale, greutatea bătrînețelor, și sulletul său s'a sălășluit în sfîrșit în lăcașurile dreptilor.

Dar între acei drepti cari s'au pierdut în sfințenia vieții lor particulare și n'au avut ochi pentru slăbiciuni pe care trebuiau să le înălțare și pentru păcate pe care erau chemați să le osîndească. Bunul părinte Iosif, ocupat cu grija rugăciunilor sale, cu suferințele bătrînețelor, cu traducerea cărților franceze, cu călătoriul în străinătate pentru înlucirea bolilor, n'a dus Biserica românească înapoi pe drumul pe care-l părăsise de mult și nici n'a crezut vre-odată că ar putea îndrăzni o îndreptare morală așa de grea.

Slab față de Guverne, a venit, a plecat și s'a întors la Mitropolie după chemarea lor.

De aceia mormintul lui de la Cernica nu va fi un loc de pelerinaj, ci aceia cari vor dori marea prefacere a Bisericii și vor căuta să se inspire de la înaintașii lor, aceia vor cerceta morminte mai vechi, pe care le vor curăți de praful și mușchiul uitării pentru a îngenuchia pe dinsele.

N. IORGA.

† Coriolan Brediceanu.

A murit în Lugoj pe neașteptate cel mai popular luptător politic român din Banat, Coriolan Brediceanu, deputat al Oraviței, dar mindria Lugojului, a marelui centru românesc pe care-l conducea în sensul celui mai strict și mai hotărît naționalism.

Brediceanu, care avea aproape vîrsta de 60 de ani, era totuși un om voinic și plin de viață. Bucureștenii l-au putut vedea cu prilejul Expoziției jubilară, cînd el a fost unul dintre aceia cari au îndrăznit să vie, și nu pe furis, ci în vederea tuturor, defilînd mindru între peregrinii Romînimii de peste hotare, cu ochii la tricolorurile ce filiau înaintea alaiului pe Calea Griviței.

Nu era un om călduros, și încă mai puțin un entusiast. Nu aștepta dintr'o zi pe alta lucruri mari. Păstra din tinerețele lui unele prejudecăți și credea în biruința neamului nostru printr'o strînsă prietenie cu Austria, cu o nouă Austrie, liberă de a ni face bine. Vorba lui — tot așa de curgătoare în românește și ungurește — avea însă energia și avîntul oratorului de temperament. Era un adevărat cuvîntător, dintre acei cari zic drept la inimă.

În Parlament nu vorbea de cîtva timp. Moartea-i era prevestită de oboseală: poate nu era alt motiv al tăcerii sale.

Disparația lui e cu atît mai de plîns, cu cît el era dintre acei oameni politici, totuși puțini, ai Romînilor de dincolo, cari, ieșiți din popor, păstrău cele mai strînse legături cu dînsul și aflău crezare la țeranî.

De aceia cu greu va fi înlocuit.

N. IORGA.

Moartea unui fost șef de partid: P. S. Aurelian.

Dispare la o vîrstă înaintată P. S. Aurelian, președintele Senatului.

Răposatul a fost unul dintre cei d'întăiu Romîni cari au avut cunoștințe serioase de agricultură. A studiat și scris cîtva timp în acest domeniu, fiind și profesor al școlii de această specialitate. Cu timpul, el a ajuns a cuprinde întregul domeniu al economiei naționale, și acțiunea liberalilor, la cari se alipise, a fost determinată, prin anul '80, de ideile sale protectioniste și industrialiste.

Din ce în ce politica l-a prins mai mult, fără ca acest om rece și cumpănit să fi avut pasiune pentru dînsa. Totuși, cînd o seamă de liberali mai tineri n'au mai vrut să fie supt mîna aspră și în cercul de idei cam strîmt al d-lui D. A. Sturdza, «drapelisții» au gîndit că

se poate face un șef de partid din P. S. Aurelian, blnd, împăciuitoar, foarte cuminte, vorbitor cumpătat și plăcut, și, afară de aceste însușiri, economist recunoscut și plănuitor al Casei Rurale. Tulburările pricinuite de nechibzuita izgonire cu poliția a Mitropolitului Ghenadie, care, înainte de toate, reprezintă, până la depunerea cirjei, Biserica României, i-au dat prilejul de a înlocui, pe citeva luni, pe d. Sturza.

Citva timp, partidul a vegetat apoi în opoziție. A fugit răpede în rindurile ostii celei mari, fără steag. Vina acestei deserțiunii a purtat-o de sigur și acela căruia steagul, acum ascuns, îi fusese incredintat. Dar P. S. Aurelian nu ceruse această onoare.

Cum n'a cerut nici pe aceia de a fi președinte al Academiei Romine, în care calitate iarăși nu i se puteau aduce critice.

S'a stîns liniștit într'o zi mare a neamului, o zi în care s'au ridicat, lingă vechi steaguri glorioase, steaguri nouă, pe care tineretul le-a ținut sus ca să se vadă de departe. Moartea lui a fost un incident; unul mai impresionant pentru mulți, înmormîntarea lui, la care au venit destul «prieteni politici», dar nictun credincios al vechiului șef, de mult ajuns și el la normalitatea smerită a vieții politice de partid.

N. IORGA.

SPIRITUL NOŪ ÎN BISERICA.

Nenorocirea acestei țeri este *politica partidelor*, putem zice, *partidele* ele însele, în ființa lor de azi. De patruzeci de ani de cînd sînt de fapt stăpîne pe cîrmuirea țerii, cu politicienii ce le alcătuiesc, ele ne-au adus în starea de ruină — acum văzută de toți — în care ne aflăm.

Deosebim, în adevăr, două *perioade*, bine desinite, în evoluția mentalității publice la noi. Pe una am putea-o numi *perioada minciunii*, a înșelăciunii de sine; pe cealaltă *perioada adevărului*, care abia a început.

Până mai dăunazi era convenit: România e o țară prosperă, bogată, fericită, în plină propășire, „*Belgia Orientului*“ european. La zile mari, politicienii cîrmuitoari se întreceau în laude, fiecare, firește, căutînd să revendice partea cea mai mare de glorie și de succes în conducerea destinelor noastre pe căi de mărire — pentru „*partidul*“ său.

Din spiritul acesta de zburdăciune, în cea mai mare parte prefăcut, a izbucnit și *Expoziția jubilară*, pentru care s'au cheltuit milioane.

Dar de-odată, în fața realității, fantasmagoria aceasta de palavre a început a se risipi.

Trăsnise pe capetele noastre *crisa financiară*, de la 1900, neprevăzută, punîndu-ne în fața falimentului rușinos. A urmat *crisa militară*, neașteptată, de la 1904, cînd țara nu a fost în stare să facă față cerințelor onoarei ei. În sfîrșit, pe cînd încă nu mușise bine ecourile laudelor de sine ale politicienilor partidelor, expuși în discursuri splendide, la *Expoziția anului jubilar 1906*, a izbucnit de-odată furtuna *crisei sociale*, din primăvara anului 1907, cu jertfa inutilă a vieții celor zece mii de săteni.

Aceste crize nu ni mai lasă nicio iluzie asupra stării reale, în care ne găsim. Începe, cu durere, *perioada adevărului*, a dării pe față, fără milă, a denunțării scandalurilor, a risipirii putregaiurilor, din care se ridică colbul pestilențial al ticăloșiilor, innădușite atita timp. Făptașii criminali ai politicianismului român cirmuitor, turburați în existența lor parasitară, țipă că e „anarhie”. Întru citva: *împotrivire a domniei răului minciunii*, a cirmuirii lor ruinătoare.

Această operă de asanare o săvârșește, conștientă de înalta ei chemare, împotriva „partidelor” corupte, și corupătoare, „mișcarea naționalistă-democrată”, fără nicio considerație alta, decit pentru lozinca ei: „*prin adevăr*”. Și la fiecare pas o nouă prăpastie se deschide.

Maî dăunăzi, a venit *afacerea magistraturii* ca să ni vadească îariurirea nenorocită a „politiceii” asupra celei mai utile instituții în Stat: „*regnum fundamentum*”. În dosul „*indulgenței inexplicabile*” a unor hotăriri judecătorești, după cum le califică *Raportul* înnaților magistrați ai Casației, am găsit *anestecul explicabil* al politicianului-avocat, în serviciul jidovimii exploataoare.

Și, acum în urmă, în dosul *scandalului metropolitan*, cu pingărirea Bisericii, ce se găsește alta decit *politica partidelor*, răspunzătoare, în ultima analiză, de toate relele de care suferim?

Pentru ce a izbucnit *catastrofa financiară* de la 1900? Evident: pentru că finanțele noastre au fost administrate, fără nicio prevedere, de „*Ai noștri*” partidelor.

Pentru ce ne-am trezit cu *catastrofa militară*, de la 1904, umiliți? Evident: pentru că „*Ai noștri*” partidelor, după ce au încurcat finanțele țerii, ne mai având mijloace, au fost siliți să lase armata noastră fără arme, fără muniții și fără echipament.

Pentru ce a urmat *catastrofa socială* de la 1907? Evident: pentru că „*Ai noștri*” partidelor nu au făcut nimic pentru săteni, lăsind ca această clasă blajină și muncitoare să ajungă la desperarea revoltei, pentru a scăpa de împilări.

Pentru ce am avut *scandalul cu magistratura*? Evident: pentru că „*Ai noștri*” partidelor, în cea mai mare parte avocați și samsari ai Jidanilor calcători de legi, au îngrijit mai degrabă de propriile lor interese avocațești, decit de interesele magistraturii, căutind să influențeze justiția.

Pentru ce avem acum *scandalul în Biserică*, precum l-am mai avut supt altă formă, mai ieri? Evident: pentru că „*Ai noștri*” partidelor nu s’au îngrijit de această înnaaltă instituție națională, ci au făcut „*politică*” și cu Biserica, — ca și cu justiția, ca și cu armata —, după cum e știut.

Cine era *Ghenadie*, fost al Ungrovlahiei? O știm: Mitropolit *conservator*. Și cine este *Partenie*, fost al Moldovei și Sucevei, Exarh al plaiurilor? O știm: Mitropolit *liberal-național*.

Așa dar: nu ai țerii, ci ai partidelor; nu ai creștinilor, ci ai păginilor; nu ai Domnului, ci ai spiritului celui necurat, dintre noi.

Supt titlul: „*Biserica politicianilor*”, iată în ce termeni se exprimă „un

preot", cunoscător de aproape al lucrurilor, pe care le cunoaştem şi noi, în „Neamul Românesc”, No. 4, de la 14 Ianuar 1909 :

«Istoria de la Mitropolia Moldovei e fapta politicianismului. Mitropolitul Partenie nu făcuse nimic remarcabil, nu se distinsese ca un adevărat ierarh cit a fost episcop al Dunării-de-jos. Din potrivă, şi acolo a apărut istoria cu simonia, cu protoierei la parchet (Balaban), care apoi s'a reproduş la Iaşi, cu protoiereul Stamati. Deci nişte oameni cari ieau aminte la ce fac, n'ar fi trebuit să aleagă pe Mitropolitul Partenie la Iaşi, fiindcă nu răsplătiă niciun merit alegându-l. Şi, dacă nu l-ar fi ales, influenţa Mitropolitului n'ar fi crescut ca a crescut ca Mitropolit; n'ar fi îndrăznit, cum a îndrăznit în această calitate. Dar a fost trebă de politiciani, cari au căutat la simpatiile liberale, de care se bucura Mitropolitul Partenie; nu s'a gândit nimenea la singurul lucru, la care trebuia să se gindească: partea bisericască, valoarea personală a omului, zelul lui în răspindirea cuvintului Domnului, interesul lui pentru cultură, cuviinţa purtărilor, etc.»

Evident: ce să mai caute la valoarea personală; la zelul în răspindirea cuvintului Domnului, de care habar n'are; la interesul lui pentru cultură, de cari şi ei sînt străini; la cuviinţa purtărilor, de care nu se sinchisesc? Şi cine, părinte: Ullăi şi Tanaşii partidelor?

Partenie era „de-ai noştri”, liberal-naţional, şi atît a fost de-ajuns ca să-l ridice pe Scaunul sfinţitei Mitropolii a Moldovei — cu perspective de protoierei, de revisori eclesiastici, de membri ai sfîntului Consistoriu, cu toţii cucernici lucru mare, puşi în serviciul intereselor electorale ale „partidului”.

Şi de aceia tocmai au putut să ajungă unii ca aceştia Episcopi şi Mitropoliţi, şi nu s'a putut ridica la Mitropolie învăţatul Melhisedec, şi alţii cu meritele lor.

Dar ce merite? Viră-te într'un „partid”, şi le vei avea pe toate. Dintr'un ignorant şi incult vei ajunge tu să fii capul învăţăturii; dintr'un herbant, vei fi chemat să represinţi morala evanghelică, şi vei purta mitra cu nestimatele înţelepciunii, pe care au purtat-o Varlaam şi Dosofteii: te vei sprijini pe cirja de aur a blindului Veniamin; şi vei îmbrăca mantia strălucitoare de virtuţi a fericitului Iosif. Iar nouă, pe urma acestui sistem al partidelor, nu ni rămîne acum decît să plingem pe ruinele Bisericii. Şi ne înşiorăm de înjosirea Scaunului celui mai strălucit, al Mitropoliei Moldovei, pe care unul din cei mai mari cugetători ai noştri o slăveşte ca însăşi „mama neamului românesc” :

«Şi, dacă va întreba cetitorul, ce Biserică este aceia—zice Eminescu—, vom răspunde că este cea mai neatîrnată a întregii Creştinătăţi, căci, atît Mitropolitul transdanubian şi al ţerilor tartarice, Proilabum (Brăila), cit şi cel al Ungrovlahiei (din Tirgovişte) erau supuşi Patriarhului de Constantinopole... Singură Mitropolia Moldovei şi a Sucevei e ab-antiquo suverană, neatîrnată de nicio Patriarhie; acestei Mitropolii a Moldovei şi a Sucevei se datoreşte introducerea limbii romîne în Biserică şi Stat, ea este „mama neamului românesc”.

«Între ierarhii se citează (în «Îndreptarea Legii» lui Matei Basarab din «1652) «Moldoveanul», al «Sucevei și a toată Moldovlahia» —, «iară celălalt Mitropolit numai prea-cinstiții se scriu, iar nu și ierarhii».

«Și n'a represintat Mitropolia Sucevei un principiu moral? N'a fost «ea aceia care a dat regimul evanghelic poporațiilor aservite din Polonia; n'a fost ea, care a apărut intactă Creștinătatea față cu agresiunea «mahometană; n'a fost ea, care, în persoana lui Varlaam Mitropolitul, a «făcut ca Duhul Sfânt să vorbească în limba neamului românesc, să redeie «în graiul de miere al coborătorilor armiiilor romane Sfânta Scriptură și «preceptele blindului Nazarinean? N'a fost ea, care s'a ridicat cu putere «în contra naționalisării, iudaizării, Bisericii creștine prin Luther și «Calvin? Patriarhii și Mitropolitii au tăcut față cu propășirea răpede a «Reformației și dezbinării; Mitropolia Moldovei și Sucevei a ridicat glasul «contra lui Luther, și a arătat totodată că Reforma era, în sine, de prisos. «Nu reformă—reîntoarcere la vechea și toleranta comunitate bisericească, «precum o încearcă astăzi unii catolici din Germania, era mintuirea omeneirii din mrejele materialismului și din sofismele lui Anticrist.»

Asta mărire adevărată a fost înjosită prin lăcomia de putere a «partidelor» cirmuitoare, care pentru toate instituțiile Statului, și cele mai înalte, nu caută «oamenii», chemați să le represinte cu vrednicie, ci «partisanii», ca să servească interesele lor.

Neonorocirea din urmă, cu necinstirea străvechiului Scaun al Mitropoliei Moldovei și Sucevei, trebuie însă să fie punctul de plecare al unei schimbări desăvârșite a stării de lucruri de azi, în Biserică, prin introducerea «spiritului nou», și aice, al renașterii României. Și să fim bine încredințați că fără Biserică pusă în măsură să răspundă chemării sale, renaștere nu poate fi.

Să o recunoaștem: din punctul religios, slămem cel din urmă popor dintre popoarele culte, deși îndrăznim să zicem că, din punctul de vedere adevărat al spiritului legii creștine, dacă privim *fondul sufletesc* al țărănimii noastre, care mai ales ni represintă neamul, sîmem printre cele d'întăiu.

Dezbrăcat de orice fanatism, țeranul nostru e creștin adevărat, cu toată incultura în care a fost lăsat; cu toată lipsa de păstori sufletești, de care pătimeste; cu toate pildele rele ce i se dau, de către cei prepuși să i le dea pe cele bune.

Și resistă tuturor acestor rele *credința* lui, atunci cînd totul contribuie să o slăbească, pe fiecare zi. Dar oare va mai resista ea încă multă vreme, cu sistemul de azi?

Iar la orașe, din contra, bisericile rămîn pustii. Păturile pretinse *culte* își vădesc incultura lor în lipsa desăvârșită a oricărui sentiment religios. Să ne comparăm numai cu popoarele care stau în fruntea culturii moderne, cu Englezii, cu Germanii, cu Francesii, chiar, în multe privinți, decadenți, și vom vedea în ce hal de barbarie sufletească, asemănătoare numai cu a țiganilor cari și-au mincat biserică, ne găsim. Și comparația nu e nepotrivită, căci și pe a noastră au mincat-o țiganii politici, cari sînt «Ai noștri», inculții, de prin șatrele «partidelor» lor.

În contra acestei stări de lucruri, umilitoare și primejdioase, nu este decît un singur remediu, acel pe care mult îl propunem pentru vindecarea relelor de care suferim: *trezirea conștiinței naționale*, arătîndu-i primejdiile care ne amenință, ridicarea *opinieii publice*, ca putere ponderătoare și îndrumătoare a *cîrmuirii partidelor*.

Să cerem, și ni se va da; să batem și ni se va deschide. Numai cît bătaia noastră trebuie să fie energică și stăruitoare, pentru că „*Ai noștri*” sînt cam surzi. Și iată mijloacele, prin care credem că s'ar putea introduce și în biserică „*spiritul nou*”.

Cea d'întăiu schimbare, pe care o cerem, ca o necesitate imperioasă, este *reforma Episcopatului*, prin modificarea legii privitoare la alegerea Episcopilor și Mitropoliților. Asupra acestui punct esențial s'a rostit, cu toată autoritatea sa de specialist, și cu argumente care nu îngăduie replică, colegul nostru d. N. Dobrescu, profesor-agregat la Facultatea de Teologie. Această reformă, care este în sîrea lucrurilor, are pentru dînsa și cuvîntul autorizat al lui Kogălniceanu, cel mai genial bărbat de Stat al României:

«Cer ca Mitropoliții și Episcopii să se aleagă, în viitor, dintre toți membrii clerului monahal — zicea Kogălniceanu, în *Divanul ad-hoc* al Moldovei, din 1857. După Regulament și legile din urmă, Mitropoliții nu poate fi ales decît dintre doi episcopi eparhioți, iar episcopii numai dintre egumenii mănăstirilor și arhimandriți. O asemenea restricție nu este nici de cum cerută de legile canonice ale Bisericii noastre. Experiința ni dovedește că ea este chiar funestă Statului și religiei. Interesul și al unuia și al altuia este că Mitropoliții și Episcopii să fie aleși dintre bărbații cei mai demni. *Errare humanum est!* Putem să greșim în alegerea unuia sau doi din Episcopi. Dar, după ce am avut nenorocirea de a alege răi episcopi, de ce să fim siliți să alegem din ei pre Mitropolit, și așa să fim reduși la nenorocirea de a avea și un rău Mitropolit? *Să ne întoarcem dar la libertatea ce ni-o adau canoanele: să alegem pe capii Bisericii noastre din toți membrii Bisericii.*»

«Mitropoliții și Episcopii să se aleagă din toți membrii clerului; fie candidatul un simplu monah, dacă el va fi demn, nimeni să nu se oprească de a-l pune pe Scaunul arhipăstoresc, ocupat odată de Teoctist și de Dosofteia.»

(Buletinul Adunării ad-hoc, n-r. 23.)

Acesta este *adevărul*, pe care trebuie să-l urmărim, pentru înălțarea Bisericii. Sistemul actual, restrîns la alegerea Mitropoliților din cei șase Episcopi eparhioți, ridică și ei în Scaun dintr'un număr mărgenit de opt arhierii titulari, e un sistem care nu se mai poate susține. El deschide calea tuturor intrigilor, ca orice vot restrîns; el înăbușă elementele vii și harnice în favoarea rușinii și a lenei; el zădărnicește orice avînt spre bine, înlăturînd emulația dintre clerici, fără de care nu poate fi progres; el este protivnic și spiritului legii creștine, egalitare, și geniului democratic al poporului ro-

mănesc, și, pentru toate aceste motive, el este contrar intereselor întregii societăți, și Statului, și trezirii sentimentului religios în popor.

Sntem convingși că, prin alegerea episcopilor și a Mitropoliților din întreaga masă a clericilor monahi, care va face să triumfe meritul adevărat, stimulind toate energiile, astăzi amorțite, Biserica noastră se va ridica la înălțimi de cultură, pe care nu le-a cunoscut. Pe care nu le va cunoaște, cu regimul de azi.

A doua schimbare esențială, prin introducerea „*spiritului nou*” în Biserică, este *reforma Sinodului*. Și această instituție, din aceeași cauză a recrutării restrinse, e astăzi fără viață, și se cere a fi înviată, *prin democratizare*¹.

Sintem și noi de părere ca din Sinod să facă parte și *preoții de mir*, astăzi înlăturaji de la administrarea superioară a intereselor religioase, ca și cum nu ar aparține și ei Bisericii, precum și *laicii*, aleși de către popor. Și aici nu e vorba de innoire pripită și de experimentare hasardată. Avem înaintea noastră experiența îndelungată a Bisericii ortodoxe romine din Transilvania, organizată pe baza principiului constituțional și parlamentar, supt inspirația marelui Mitropolit Șaguna. Și roadele le vede toată lumea, așa că orice comparație a Bisericii noastre din Regat, cu Biserica fraților noștri de peste munți, e umilitoare pentru noi. Avem dar modelul experimentat, nu ni rămâne decit să-l imităm.

E însă un argument, în altă privință, hotărîtor pentru introducerea în Biserica noastră a organizației bisericesti de peste munți, în afară chiar de superioritatea ei dovedită. Argumentul acesta este: *unitatea culturală a întregului neam românesc, prin forme în fond—prin fond, în forme*.

Ținta noastră, pe care nu trebuie să o pierdem din vedere, este: *Unirea*. Ea nu se poate realiza decit *treptat*, ceea ce e legea însăși a oricărei propășiri. E vorba dar de îndeplinirea organică a condițiilor ei, pe măsură ce se oferă acțiunilor noastre. Și iată momentul ca să le realizăm, în parte, pe terenul religios, prin adoptarea organizării uneia din cele două Biserici românești, care s'a dovedit a fi superioară în toate privințele. Tot mai mult ni se cere să fim *un neam*, și pentru aceasta trebuie să avem *o Biserică*,—una și aceeași *cultură*, peste tot.

Așa dar, ne resumăm și zicem: *reforma Episcopatului*, prin introducerea alegerii episcopilor și Mitropoliților din întregul cler monahal; și *reforma Sinodului*, așezindu-l pe baze democratice, parlamentare, iată cele două schimbări esențiale, prin care credem că „*spiritul nou*” va pătrunde în Biserica noastră națională, spre binele tuturor. Sînt însă și alte îmbunătățiri, la care ne putem gândi, mai mari, și mai mărunte, și care ar resulta de sigur dintr'o direcție mai largă, de către cei autorisați, servind de îndreptar reformei Bisericești.

Aș îndrăzni dar să fac o propunere: *să ne adunăm într'un Congres, ce s'ar ținea la Iași*, cit mai neîntîrziat, pentru ca toate aceste schimbări să se ica în cercetare, și să ajungem la formularea unor propuneri precise, care s'ar înfățișa cu toată autoritatea unor dezbateri obștești, ca expresie a *opinieii publice* luminate, reprezentată de către oameni competenți. Căci prea ne-am

¹ Sînt dator a spune că aceste frumoase idei se lovesc de absoluta imposibilitate canonică. Proiectul Guvernului aduce preoți și laici în Sinod, pentru înlăturarea politicianismului. — N. I.

lăsat ca „Guvernul” să le facă toate, și de aceea am ajuns unde sintem—cirmuiți fără busolă, intru cit nu ne-am rostit.

Procedarea aceasta e, de altfel, în natura măsurilor ce propunem. Căci, dacă e, pe viitorime, ca Sinodul, după cum o dorim, să fie expresia *voinței poporului*, se cere să facem începutul, arătînd că poporul are o *voință a sa*, în materie religioasă, că se îngrijește de interesele Bisericii lui.

Numai așa vom dovedi că sintem vrednici și conștienți de schimbările pe care le cerem, și de „*spiritul nou*”, prin care voim a ne mintui.

A. C. CUZA.

SERBĂRILE DE LA 24 IANUAR ÎN CENTRELE ROMÂNIEI.

Botoșani. În dimineața zilei de 24 Ianuar, a fost un Te-Deum, la care au fost față armata, autoritățile militare și civile, precum și corpul didactic, după care a fost defilare prin orașul frumos pavoasat.

La 2, s'a dat o reprezentație la Teatru, de elevii și elevele Liceului, Externatului și Școlii de Meserii și de corul batalionului de Vinători. Sala era plină de nu mai încăpeau. Au fost momente de entusiasm și aplause frenetice, cînd, după un discurs patetic cetii de d-l Cosmoc, profesor liceal, s'a desvălit portretul, în mărime naturală, a lui Cuza, pictat de profesorul de pictură de la liceu, d. Livescu. Se părea că, în tot timpul ce s'a vorbit și cîntat în amintirea lui Cuza, portretul era chiar el, că avea să se miște, că avea să vorbească.

S'a început serbarea cu un discurs introductiv al directorului Liceului, după care s'a cîntat Imnul Regal de corul mixt, Liceu și Externat.

După discursul d-lui Cosmoc, care a fost poate cam lung, fiind dat un program foarte încărcat, a cărui desfășurare a ținut de la 2 până la 6 $\frac{1}{2}$, s'au cîntat de cor diferite cîntece naționale, foarte bine executate, supt dirijarea abilă a d-lui Fleury; iar Vinătorii au fost aplaudați și rechemați pentru cîntecele lor ostășești, care nu puteau fi mai bine cîntate decît de ostași. Erau părți unde toate aceste voci bărbătești cîntau «piano», «pianissimo» cu atîta măiestrie, că era un farmec pentru auz. Conducătorul lor meritos era d-l locotenent Constantinescu.

Piesa în două acte «Alegerea lui Cuza», jucată de elevii claselor superioare a Liceului, a fost cum nu se poate mai izbutită. Chiar bunii artiști ar fi putut să laude ținuta, dicțiunea și arta cu care se înfățișau membrii Adunării de acum 50 de ani.

Între pause cînta orchestra Liceului diverse bucăți, foarte bine executate. În partea a treia, corul Externatului, supt direcția măiastră a d-șoarei Elena Manu, a excelat ca ansamblu, nuanțare perfectă și ritm. Atîtea cîntece patriotice — și mai cu seamă «Hora Unirii» —, cîntate de acele voci tinere și vibrante, treziau toate sentimentele cele mai nobile în sufletele tuturor.

În sfîrșit «tabloul viu», represintînd «Visul României», a fost emoționant: fiind perfect aranjat, s'a dovedit gustul perfect al doamnelor și domnișoarelor profesoare de la Externat, precum și disciplina copiilor ce-l formau.

Minunate costume naționale reprezintă provinciile românești.

Seara, a fost o serată la Cercul Didactic. Costume naționale, jocuri naționale; cîntece. Lume foarte multă.

D-l Gheorghiu, profesor de Istorie la Liceu, a ținut o conferință de ocazie: portretul lui Cuza domina și aici petrecerea, în amintirea lui.

A doua zi, Duminecă, la 2, a fost reprezentația școlilor primare, băieții și fete, cari nu s'au lăsat mai pe jos decît cei mari.

D-l institutor Popovici-Puiu a citit un discurs patriotic (despre Cuza-Vodă); s'a cîntat Imnul Regal de către școlari și școlărițe, și corul, condus de d-l Popovici-Puiu, a intonat multe și frumoase arii românești; s'au jucat diferite jocuri naționale. Cîntecul, gesturile și costumele au fost mult admirate și aplaudate.

O fetiță a spus viața Doamnei Elena Cuza.

S'a jucat piesa «Cuza-Vodă», unde în timpul unei vînători apare Domnul într'o circumă din pădure. Un Turc, un Rus, un Neamț, țerani, vînători... La un moment dat, este recunoscut, își scoate haina care-l acopere și apare în uniformă. Ce urale! ce aplauze!

La sfîrșit, un «tablou viu», Moldova și Muntenia încoronînd pe Cuza și celelalte provincii românești încunjurîndu-le. Nu pot decît să repet ce am spus pentru cellalt tablou. A fost minunat. Un foc bengal bine reușit luminează scena din care se desprindea tabloul încunjurat de țerani și țerance cari jucau.

Ieșînd, s'au dus cu toții să joace hora în fața Primăriei.

Recompensa institutorilor și institutoarelor pentru munca depusă, nu poate fi decît reușita deplină pe care au avut-o cu producțiile lor. Aceștia sînt sacrificii pentru niște oameni osteniți cari încă trebuie să mai dea lecție de dicțiune și de ținută — cine știe cît timp — pentru a distra concetățenii lor în mod gratuit. — E.M. LĂZĂREANU.

Galați. Serbarea «Unirii Principatelor» a fost înălțătoare. La biserică, după slujbă, a vorbit frumos P. S. S. Episcopul Pimen. Au fost de față autorități, școlile și foarte multă lume. După o imponentă paradă militară, toată lumea s'a îndreptat către grădina din mijlocul orașului, unde se află bustul lui Kogălniceanu. Acolo, au spus vorbe călduroase mulțimii, despre «Unire», d. primar Petrovici, profesor și d. Colonel Cocorăscu.

La 3, a fost la Teatrul P'apadopol o foarte reușită serbare școlară, serbare repetată și a doua zi. Cu această ocazie s'a reprezentat o piesă «Din vremea Unirii», a d-lui profesor Calmuschi, care a produs entusiasm prin aceia că evoca figurile mari de la 1859.

Cuvîntarea a ținut-o, la Teatru, tinărul profesor Forțu, cu avînt și într'o formă frumoasă.

În aceeași zi, cîțiva tineri de inimă s'au dus, în fruntea mulțimii, în Strada Portului, unde la o școală primară este bustul lui Cuza-Vodă, și acolo au vorbit mișcător despre marele Domnitor.

Seara, la 9, comitetul bibliotecii «Cuza-Vodă» a organizat o șezătoare, într'una din sălile cele mai spațioase ale orașului. Lumea nu mai încăpea în sală. Aici au ținut cuvîntări preotul Tărăbuță și d. D. V. Ţoni.

Dintre serbările de la școlile primare rezev pe acelea de la școlile n-1 4 și n-1 2 de băieți. La serbarea de la școala n-1 2 — a cărei bună reușită se datorește în deosebi d-șoarei Eufrosina Trancu și d-lui Văleanu — a luat parte și d. general Toma Constantinescu, care în toate împrejurările probează că e un bun Român.

Spre rușinea noastră trebuie să spun că, în seara de 24 Ianuar, când toți tresaltam de entuziasm, o trupă jidovească represinta la Teatru «Renegatul».

Mihăileni. Ziua de 24 Ianuar s'a serbat cum se cuvine. Școlarii, băieții și fete, au recitat bucăți alese de poezii. Mulțămim corpului didactic. Poporul a rămas mulțămit înțelegind serbarea sfintă a Unirii. Cu multă vrednicie s'a purtat polițaiul Dobjanschi. Hora Unirii s'a jucat toată ziua, prin oraș și la frontieră: toată suflarea românească a luat parte la serbare. Lipsă au fost militarii: De ce? — BĂTRINUL.

DIN CENTRELE ROMÂNIEI.

Birlad. Harnicul învățător Ion Antonovici, din satul Rădăști, județul Tutova, adresează un calduros și simțitor apel către fruntașii satelor: Bogdănița, Bogdana, Bogdănești și Muțești, pentru înființarea unui «comitet de propagandă», alipit la Liga Culturală, și care să muncească în vederea acesteia.

Mulți se cam feresc să semneze Apelul, de frica unor eventuale măsuri ale Guvernului.

Îi indemn să nu se dea înlăturî nimeni ciud e vorba de întărirea neamului nostru, fie ce va fi!

Nu-l laudăm pe d. Antonovici: fapta d-sale vorbește de la sine.

* Art. 7 din Constituție nu se respectă nici în județul nostru. Puzderie de Jidani sint stabiliți prin sate ca: Orgoiești, Bogdana, etc., unde exercită comerțul în toată libertatea, ba încă sint și protejați.

N'a sosit oare momentul să intre în capul guvernanților noștri «respectul legilor», pe care-l pretind așa de mult de la supușii lor?

Numai administratorul plășii Buda se manifestă, nu numai ca bun slujbaş, dar și ca un curat Itomin.

* Revisorul școlar Panaite Stan își îndeplinește cum nu se poate mai bine chemarea sa. Inspecțiile dese și minuțioase, ce face, dau bune rezultate, și învățătorii noștri par a se deștepta din nesimțirea cronică ce-l bintuise până acum. Școlile de adulți, șzătorile și tot soiul de întruniri moralisătoare și îndreptătoare sint foarte dese, în circumscripția sa.

Tot așa înainte, și vom învinge! — I. G. C.

Craiova. Între banalele felicitări pe care îi le aduc factorii și servitorii diferitelor servicii, găsesc una în afară de cele cu care sintem obișnuiți, avînd, între altele, și următoarele urări:

Să vă vedeți țara mare, respectată,
De nații străine, ca și altă dată;
Pe copiii voștri, să-î vedeți cu dor
Că pot face țerii falnic viitor.

* În cuvîntarea pe care d. Iulian Vrăbiescu a ținut-o în Cameră și pe care a avut grija s'o trimeată alegătorilor săi, declară că «nu înțelege să fie soldat cu botnița», sau să menajeze cutare sau cutare susceptibilitate, atunci cînd interesul public cere să nu se țină seamă de nicio considerație.

Și mai departe: «Ca reprezentant al națiunii, eu sint dator să pun mai presus de toate interesele superioare ale țării, și să expun, aici, la această tribună, toată gîndirea mea, cu riscul de a lovi în sentimentele unora, de a dispăcea altora».

Și într'adevăr s'a ținut de cuvînt, căci, atunci cînd a venit vorba despre politica externă a noastră, care, orice s'ar zice, a fost departe de a corespunde intereselor noastre de Stat, a declarat, în aplausele unora, în vociferările și zgomotul altora, următoarele:

«Un așa soi de politică, nu numai că știrbește demnitatea unui popor, dar îl condamnă la o sigură, la o certă peire.»

De oare ce cuvintele acestea le-a mai spus într'o întrunire publică, acum dreptatea ne obligă să recunoaștem că deputatul Iulian Vrăbiescu a fost un om de cuvînt.

* «Ospătăria școlară» și-a serbătorit, printr'un bal, destinat tot pentru mărirea fondului, zece ani de viață neîntreruptă și folositoare.

Serbarea, deschisă prin conferința inteligentă și modestă a d-nei Adina E. Bănescu, a avut un tablou al unei șezători țerănești de toată frumuseța. Liga ar putea să și-l însușească la serbarea ei și, dacă va fi cu puțință, să-l transforme într'o adevărată șezătoare țerănească. Să vadă boierii cel puțin pe scenă pe țerani cu nevestele și copiii lor!

Din elită n'au venit decît aceia cari erau, prin anumite situații administrative, oarecum obligați. Publicul cel mare l-au format cei mai mărunții din elită.

D-na Lucia Romanescu, îmbrăcată într'un costum românesc din Ținuturile muntoase, a avut frumuseasa idee ca, la danșul cu care se încheie balurile, așa-numitul cotilion, «surprizele» cele mai multe să fie obiecte românești, executate de atelierul «Roiul». În locul caraghiozlicurilor nemțești, ungurești sau franțuzești, au figurat obiecte folositoare și obiecte românești. — V. M.

Huși. Ca un bun Român și cu inima plină de bucurie constat că, pe zi ce mergem, progresăm pe calea economică, mai ales la sate. Așa odinioară nu găsim mai niciun neguștor român: toate satele erau împinzite de Jidanii, cari speculau naivitatea bietului țeran român, vinzîndu-i mărfuri de proastă calitate și cu prețuri exagerat de mari.

Nu era cu puțință ca un Român să poată întreprinde vre-o afacere de negustorie, căci îndată săriau «vampirii» și, prin mijloace lipsite de orice scrupul, trebuiau să răpună pe acela care se ridica împotriva lor. Astăzi însă, mulțămîntă administrației pricepute a d-lui dr. Lupu, prefectul județului Fălciui, am scăpat, în cea mai mare parte din sate, de listele jidovești. N'a rămas picior de Jidan, care să se mai ocupe ca «negustor»; mai toți s'au dus la oraș, mutînd odată cu dinșii invidia și răutatea personificată.

Rar cînd mai întilnești prin sate cite un Jidan, care vine numai spre a cumpăra de la locuitorii cite vre-o vită sau două, și se întoarce la oraș. Spe-

râm că, cu timpul — și nu va fi departe —, și acest cliștig va fi luat tot de Romîni.

Un cas: în comuna Vetrișoiaia, înaintea de venirea d-lui dr. Lupu ca prefect, locuia mai mulți Jidanii, cari se ocupați cu comerțul de manufactură și cereale. Tot ce era mai rău ca marfă în Huși, își găsea debușeu la acești Jidani. Satul fiind departe de oraș, locuitorii vrînd-nevrînd trebuiau să cumere de la acești speculanți, dintre cari unul mulțămîta acestei împrejurări era aproape de a deveni și arendaș de moșie. Dar soarta a făcut să se schimbe regimul politic, și așa s'a pierdut și visul de aur al Jidanului.

Astăzi însă, în urma plecării din comună a Jidanilor, — s'a deschis tref prăvălii de către Romîni, cari cu toții merg bine și nu numai că vînd mărfurile cu un preț convenabil, dar ajută și pe sateni în toate ocașiile: botez, nuntă, înmormintare, etc. De asemenea a dispărut și obiceiul de a iscăli polițe sau obligații pentru orice lucru de nimic, cum se întimpla cînd erau Jidanii în sat, cari, pe lingă că își desfăceau mărfurile lor, mai luați și procente de sută la sută.

Nu știu însă cum se explică faptul că în comuna Berezeni tot a mai rămas o listă de Jidan, un anume Herșcu, care continuă a «opera» pe liniștite, neșupărat de nimeni.

Probabil că d. prefect este indus în eroare de autoritățile din localitate. Ca să pot pune în evidență negustoria mirșavă ce o învîrtește numitul Jidan, citez un cas:

Mai dăunăzi m'am dus la el, vrînd să mă întîlnesc cu proprietarul caselor ce le ține cu chirie; vine o fetița a unui sătean, cu cinci ouă în mînu, zicîndu-i:

— Jupîne, dă-mi zahăr pentru ouăle acestea, căci frate-mieș cel mic e bolnav și vrea să mînce zahăr.

Nerușinatul de Jidan i-a luat ouăle și i-a dat cinci bucățele de zahăr; zicînd că-i face un hatîr; altfel nu vinde decît cu bani gata!

Iată unde a ajuns speculația Jidanilor: să se bucure la un nenorocit de copil. Acele cinci ouă, oriunde le-ar fi vîndut, tot putea lua pe ele douăzeci de bani, iar nu cinci bucățele de zahăr, care nu fac nici suma de cinci bani.

Am vrut, cu aceasta, pe de o parte să aduc cazul la cunoștința tuturor celor cari nu cunosc în de ajuns caracterul jidoves, iar, pe de altă parte, să izbutesc ca acei cari sînt în drept să ia măsuri contra unor asemenea speculanți.

F.

Toate notițele neisăcîlîte sînt de N. Iorga

I. DIN ȚARĂ.

Eureii noștri.

* Păr. Nazarie e pentru «Adivora» d. «Nazariev».

Se zice: părintele rabin Beck?

* Curtea de Casație a rîspîns apelul lui Lazarovici, siluitorul din Kăușeni (Dorohoiu).

* Primum această scrisoare a d-lui Lupașcu :

«Luind cunoștință de corespondența din Botoșani, publicată în n-l 27, An. IV, din «Neamul Românesc», priu care se atribuie drept cauză a încetării comerțului de măcelărie ce eu am întreprins, *presupusa mea mituire* de către măcelarii jidanî, am onoare a vă aduce la cunoștință că adevăratele cauze care m'au silit să încetez acest comerț sînt următoarele, pe care vă rog a le da publicității priu onor. d-v. ziar, spre a aduce deplină lumină.

1. Măcelarii jidanî, zdrobiți de concurența pe care li-o făceam, au făcut prin rabin afurisenie pe carnea cușer vindută de mine așa că populația evreiască a fost împiedecată de a cumpăra de la mine, cu toate că prețul cărnii cușer era mai mic ca la măcelarii jidanî, lucru care mi-a pricinuit pierderi colosale.

2. Măcelarii jidanî au cumpărat pe *lahamii jidanî* cari taie vitele la abatoriu, spre a face vitele tăiate pentru mine—trif; lucru care se știe că produce pierderi mari.

3. Deși lovit atît de dureros de adversari, totuși nu am putut obține concursul onor. Administrații comunale, pe care îl așteptam foarte mult și care mi-ar fi asigurat mie continuarea comerțului întreprins și ar fi adus și un mare bine populației sărace, care avea ocazie să capete carne mai ieftină decît la măcelarii jidanî.

Aceste cauze au contribuit ca în puține zile să pierd bunșoare parale, încît am fost nevoit ca, în oraș românesc și supt administrație românească, să fac *retragere rușinoasă*.

Am durerea să adaug că, după retragerea mea, măcelarii jidanî au urcat prețul la carne, și vor să mai urce.

Sperînd decît că aceste linii vor aduce adevărata lumină și îmi vor aduce și mie satisfacția cuvenită, vă salut cu stimă.» — IOAN LUPAȘCU.

* La Galați este o murdărie de foiță «literară», care, intitulîndu-se «Lira», dă întîlniri și schimbă complimente amoroase. În ultimul n-r dă portretul «scriitorului» Goldenberg Puești.

* Cam ce se poate ceti în «Lira» cușer de la Galați, fără ca poliția locală să se amestece :

«Iubitorul de fete caută coresp. cu o d-ră în etate de 14-15 ani.

«Regele Otelului apare pentru prima oară în drăguța revistă Lira căutînd o tînră și frumoasă duduie creștină pentru a-l consola; găsi-va oare ?

«Allo! Allo! Iată și Soc. Junimea Isr. Unirea din Bucecea în frunte cu d-nii David Davidsohn, Marcu Ghingold, Iancu Ionas și Leopold Lazarovic care formează comitetul acestei soc. apărînd pentru prima oară în această revistă, salutînd toate d-rele frumoase și culte.

«Giuseppe Mussolino apare în frumoasa revistă Lira, dorînd cunoștința unei drăguțe d-șoare pe care o asigură de perfectul său cavalerm.

«Bernhard Steinberg, elev cl. IV-a sec. Liceul Codreanu trimete salutări gingașei d-șoare Jeanete Hörer, Bacău¹.

¹ Avis directorului. — N. R.

«Rog pe d-ra Frida Leibovici a nu fi geloasă că sînt în relație cu alte d-re.
«Un tinăr brunet din București roagă pe frumoasa Cameliu, Focșani a-și da numele exact și adresa locuinței.

«Rubin Feldstein, socialistul, salută pe cetitorii rev.

«În ziua de Bobotează fiind ziua onomastică a d-rei Fotiny Sarajanis s'au tras 101 lovituri de tun din ordinul Maiorului Mura.

«Biciclista «Peugeot» apare în revistă dorind coresp. cu un tinăr biciclist; găsi-va oare?

«D-ra Ghizelle M. dorește cunoștința intimă a simpaticului tinăr Schreiberman Mavromol.

«Urita Dobrogeancă, je vous remerci. Quand vous viens a nous? milles salutations de fils à Siret¹.

«Margareto, ochi albaștri, mulțumesc, cum v'ăși putea cunoaște?

«O Focșăneancă admiră portretul d-lui Nachminovici.

«Isac Friedman dorește a cumpăra inimioara d-rei M. S., rog a-mi răspunde prin revistă dacă e pentru aceasta.

«Gabriel Îngerul bun roagă pe d-ra L. Cohn să fie mai cuvințioasă la vorbă.

«Prințesa Leopoldine apare în revistă salutînd doi ochi albaștri, București.

«Călugărița din Nămăiești apare în revistă, dorind cunoștința unui călugăr.

«Adoratul Blondelor frumoase doriți cunoștința unei blondine; s'a găsit.

«M. Ghieser Galați declară că d-ra Lisa Aron are o purtare rea.

«Un tinăr parfumat dorește coresp. cu tuberoza parfumată.

«Leon Schwartz întrebă d-ra C. Veinstein dacă vinde inimioara, este amator.

«Tinărul Romașcan serios dorește cunoștința unei d-re din Roman sau provincie.

«D-ra Mayer Ploiești salută pe d. Nicu Avram Buzeu și îl roagă a-și da adresa prin revistă.

«Un trecător Galați, roagă pe d-rele Ida Zilberstein și Lucia Maurer a nu se mai întalni cu I. C.

«Rândunică Veselă Galați, dorește cunoștința unui tinăr Israelit din București, găsi-va oare?

«Blondina misterioasă se oferă a se căsători cu tinărul confiseur cerindu-I religia.

«Rocambole, Galați sărută dulce pe Contesa de Rodemberg.

«Zina Zorilor din Galați C. G., transmite d-lui H. Leibovici, militar în Do-rohoii o stringere de mînă și un vagon de sărutări.

«Fortun'o! Știi totul. Mă așteptam la orice din partea unei fete ce niciodată n'a știut privi cu ochiu inteligent.

D-ra cu indiscutabil, neapărat și cu excepție te salut.

«Un tinăr dorind a se căsători cu d-ra Lisa Schmilovici, o întrebă ce etate are? răsp. prin revistă.

«N. Petrahe face observații Vetei de a nu saluta pe Teișanu.»

Etc., etc., etc.

¹ Cheschevu, Ițic.

Partidele noastre.

Noù primar la Galați, d. P. D. Petrovici.

* Încă un ziar la Tulcea, «Lupta».

E în serviciul «falicului partid liberal-național» și are în vedere alegerile comunale.

* O nouă foaie naționalist-democrată în Brăila, «Neamul nostru».

Mulți ani!

* Despre Aurelian ca vorbitor, «Viitorul» dă un articol cu un număr rare ori se pot citi în foile noastre.

* D. general Budișteanu, o glorie militară a țerii, a fost ales Președinte al Senatului.

Moravuri.

În jud. Brăila un magistrat stagiar e învinuit că a ucis pe fata unui sâtean.

* Poliția a bruscat sălbatec pe studenți, în teologie la înmormintarea Mitropolitului Iosif.

Felurite.

Un profund diplomat, profesorul Cere Motru, a propus să țină cursuri la Kecskemet pentru ca profesorii unguri să le ție la Mizil.

Pentru Fondul Cuza-Vodă.

S'au mai trimis din partea sătenilor din comuna Ardeoaia, județul Bacău :
 Preotul Gh. Gh. Tudorach 5 lei, Lascar Chiria 1 leu, Pascu Diaconescu 1 leu, Constantin Diaconescu 1 leu, Ion Enache Sărăcuțu 50 bani, Gheorghe V. Sărăcuțu 50 bani, Gheorghe N. Sărăcuțu 50 bani, Iorgu Diaconu 20 bani, Ștefan Dospinescu 20 bani, Cost. M. Surdu 10 bani, Nicolae Condrea 20 bani, Ion Popa 20 bani, Ion V. Sărăcuțu 20 bani, Vasile Ciobotaru 20 bani, Constantin Miron 15 bani, Constantin Sorocianu 30 bani, Constantin Stratulat 10 bani, Nicolae Mireanu 50 bani, Constantin Mireanu 30 bani, Gheorghe Gh. Ciobotaru 50 bani, Constantin Diaconescu 50 bani, Mihalache Popa 50 bani, T. Diaconescu 10 bani, Constantin Munteanu 10 bani, Tudor Florea 10 bani, Ion Arhip 30 bani, Preotul Ion Procopie 40 bani, Grigore Huian 20 bani, Ion Popoviciu 10 bani, Constantin Ciobotaru 20 bani, T. Arhip 20 bani, C. I. Popa 20 bani, N. Ghenov 50 bani, Tânase Hagi 50 bani, Vasile Ion Popa 50 bani, Roșu Ion 30 bani, Nicolae Tița 40 bani. Total 17 lei 65 de bani.

Alexandru Predovici, curelar (Râmnicu-Vilcea), 5 lei.

Al. V. Mihalțeanu, farmacist, Lespezi, 25 de lei.

Profesorii din Bacău : Stupcanu, Hogaș și Ciurea, întâia cotisație lunară cite un leu, 3 lei.

I. Rudeanu, București, 20 lei. O Moldoveană, București, 3 lei, C. C. Căciu și G. I. Donca, Ghibărțeni (Covurluiă), 5 lei. Fiul unui țeran împroprietărit de Cuza-Vodă, 5 lei. — Total lei 1.738.15.

Din cauza sărbătorii de la 2 Februar, n-1 12 va apărea Miercuri, 4 Februar.

A apărut «Neamul Românesc literar», n-1 2.